

Lausunto

26.01.2025

Asia: VN/32825/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kansallismuseon Ystävät ry:n lausunto koskee 13.12.2024 annettua luonnosta hallituksen esitykseksi opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevasta lainsäädännöstä.

Yhdistyksemme kiittää huolella ja asiaan paneutuen valmistellusta esityksestä, jonka pohjalta laadittu Laki Kulttuuriperintövirastosta varmistaa Suomen kansallismuseon aseman ja tehtävät kansallisena kulttuurilaitoksena. Mielestämme on tärkeää, että Suomen kansallismuseo mainitaan lakitasolla lain 4 §:ssä erityisasemansa vuoksi.

Kansallismuseolla on merkittävä kansallinen tehtävä niin aineellisen kuin aineettoman kulttuuriperintömme ja -omaisuutemme tallentajana, säilyttäjänä ja kartuttajana sekä esittelijänä ja tiedon välittäjänä. Kansallista kulttuurihistoriallista museotehtäväänsä Suomen kansallismuseo toteuttaa mm. ylläpitämällä ja huolehtimalla laajoista vuosikymmenien aikana karttuneista ja jatkuvasti karttuvista arvokkaista museokokoelmista, joiden hallinta lakiesityksessä on ansiokkaasti edelleen määritelty Suomen kansallismuseon toimialaan ja tehtäviin kuuluvaksi. Museolain 3 §:n mukaan ammatillisella museolla on oltava kokoelmat toimintansa harjoittamiseen, joten Kulttuuriperintövirasto- ja Museolakien välille ei synny Kansallismuseon toimintaa hankaloittavaa ristiriitaa.

Kiitettävää lakiesityksessä on myös, että Kulttuuriperintövirastolain 4 §:ssä määritellään selkeästi Suomen kansallismuseon ylijohhtajan asema sekä nimitys opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta.

Kansallismuseon erityisasema kansallisena kulttuuritoimijana on perusteltua säätää esitetyllä tavalla. Lakiesityksen 2 §:ssä määritetyistä Kulttuuriperintöviraston tehtävistä osa kuuluu selkeästi Suomen kansallismuseon vastuulle. Työnjako viraston ja museon välillä jää lakitasolla osin epäselväksi.

Kansallismuseon Ystävät ry:n työn tarkoituksena on tukea ja edistää Suomen kansallismuseon ja sen eri yksiköiden toimintaa. Tukeminen tapahtuu mm. kokoelmalahjoituksin ja avustamalla rahallisesti kokoelmaesineiden konservointia, olemalla avustavissa tehtävissä kokoelmatoiminnassa sekä olemalla mukana erilaisia museotyötä tukevissa muissa projekteissa ja Kansallismuseon brändityössä. Ystävätoimintamme kohdistuu tukena nimenomaan Suomen kansallismuseon toimintaan. Kansallismuseo tärkeänä kansallisena kulttuuritoimijana ja arvostettuna museoalan brändinä on yhdistyksemme toiminnan perusta.

Suomen kansallismuseo on kansallinen instituutio, jolla on pitkä menestyksellinen historia kulttuuriperintömme vaalijana ja kansallisen identiteettimme rakentajana. Sen tehtävä ja asema vertautuvat esimerkiksi Kansallisgalleriaan, Kansallisteatteriin ja Kansallisoopperaan. Kansallismuseon ystäväyhdistyksen tavoitteena on varmistaa tulevaisuudessakin Kansallismuseon erityisasema. Toiminnan turvaamiseksi myös taloudellisesti kannatamme jatkossa Kansallismuseon organisatorisen aseman selvittämistä itsenäisenä toimijana esimerkiksi säätiöpohjalta. Näkemyksemme mukaan näin olisi mahdollista kohentaa museon taloutta paremmin myös oman toiminnan kautta.

Maijala Tapio

Kansallismuseon ystävät ry. Nationalmuseets vänner rf